

Nyttig å vite på landsmøtet

2021

Å overvære et landsmøte i Venstre for første gang kan være en interessant og utfordrende opplevelse.

Møtetempoet kan bli forrykende, spesielt første gang.

Det er mange feller å gå i - men bruker du noen minutter på dette heftet, kan du kanskje unngå noen av dem.

Innhold:

- 1. Hvem deltar på møtet**
- 2. Digitalt landsmøte**
- 3. Behandling av politiske vedtak**
- 4. Behandling av vedtekter**
- 5. Hvordan få ordet i en debatt**
- 6. Voteringer**
- 7. Råd til en vordende taler**
- 8. Bidra på sosiale medier!**
- 9. Landsmøteleksikon**

1. Hvem deltar på møtet?

Delegater

Landsmøtet i 2021 består av 190 delegater. Delegationene er de landsmøtevalgte medlemmene av landsstyret, fylkeslederne og en rekke fylkesårs møtevalgte personer som er delegert myndighet til å foreta valg på vegne av medlemmene i sitt fylke. Delegationene har fulle rettigheter på møtet, det vil si tale-, forslags- og stemmerett. Antallet delegater reguleres av medlemstall og stemmetall i valg i det enkelte fylke.

Møtesekretariat

Ansatte i Venstres Hovedorganisasjon (VHO) og Venstres stortingssekretariat velges under konstitueringen som møtets sekretariat. De har ansvaret for at møtet gjennomføres så glatt og smertefritt som mulig.

Presse

Venstres landsmøte tiltrekker seg normalt en viss oppmerksomhet utenfor selve møtesalen. Vanligvis er det stor deltakelse av journalister og kommentatorer både fra nasjonale og lokale avis- og kringkastingsselskaper for å dekke møtet.

2. Digitalt landsmøte

Landsmøtet 2021 vil arrangeres digitalt på Zoom. Det gjennomføres obligatorisk teknisk gjennomgang tirsdag, onsdag og torsdag før landsmøtet kl 11-13. Meld deg på og stikk innom vårt digitale zoom-rom innenfor dette tidsrommet. Tiden det tar vil avhenge av om du har brukt Zoom før, har oppdatert programvaren og hvor lang tid det tar å logge deg inn i DigDem, men vi regner med 15-30 min og tar imot folk løpende til opplæring.

3. Behandling av politiske vedtak

Før vi begynner på dette, er det grunn til å understreke at landsmøtet i 2021 i all hovedsak vil behandle Venstres stortingsvalgprogram 2021-2025. Det blir dermed et begrenset antall uttalelser som skal behandles (faktisk bare én, dersom red.nemda får viljen sin).

Stortingsvalgprogram

Stortingsvalgprogrammet er ethvert partis viktigste dokument, og er det vi skal gå til valg på til høsten. Siden landsmøtet i 2019 har programkomiteen arbeidet med å lage forslag til

program, og har lagt frem både første- og andreutkast. Programutkastene har vært sendt på høring til alle fylkeslag og er behandlet i de fleste fylkesårsmøtene. Etter dette har landsstyret behandlet alle innkomne endringsforslag, og innstilt på å vedta en stor del, samt å avvise en minst like stor del. Delegationene og delegasjonene har hatt anledning til å opprettholde forslag til endringer som landsstyret forkastet, men fristen for dette er ubønhørlig gått ut ved landsmøtets begynnelse.

Under landsmøtet legges debatten opp kapittelvis. Det blir dermed ikke debatt om hvert enkelt forslag (da ville vi blitt sittende her til en god stund etter valget), og delegatene må prioritere taletiden sin stramt om det er flere forslag de ønsker å si sin mening om.

Etter hver kapitteldebatt blir det votering over alle innstilte og opprettholdte endringsforslag. Dette kommer til å gå fort (men forhåpentlig ikke galt), så det gjelder å holde tunga rett i munnen, og ha notert klart og tydelig i voteringsheftet på forhånd hvilke forslag du vil stemme for, og hvilke forslag du vil stemme mot. Husk også å notere det om du har latt deg overbevise til å endre mening om noen av forslagene underveis i debatten (ja, det skjer både titt og ofte).

I voteringen legges landsstyrets innstilling til grunn. Se avsnitt 5 i dette heftet for detaljerte voteringsprosedyrer. Dersom du er usikker på om du vil stemme for eller mot et forslag, kan du enten avstå fra å stemme, eller se deg ut én eller flere personer i salen du har tillit til, og stemme som dem.

Fråsegner/uttalelser/resolusjoner

Kjært barn har mange navn. Disse ordene betyr akkurat det samme, men varierer i henhold til subjektets forhold til målrørsla.

Hvem kan fremme uttalelser?

Forslag til uttalelser skal være sendt inn til Venstre senest 3 uker før landsmøtet. Etter dette må en uttalelse få kvalifisert flertall (2/3 flertall) for å kunne behandles. Sentral- og landsstyret og redaksjonskomiteen har mulighet til å fremme uttalelser etter denne fristen. Venstre har praksis for å distribuere alle innkomne forslag, også fra menige medlemmer, men det vanligste er at uttalelser fremmes av fylkeslag, lokallag eller sideorganisasjoner. Vanligvis er det et uhorvelig antall uttalelser som er sendt inn, men i stortingsvalgår begrenses dette naturlig av at fylkeslagene har brukt all sin tid og energi på endringsforslag til stortingsprogrammet.

Redaksjonskomiteen

For at ikke alt arbeidet med uttalelsene skal måtte skje i selve landsmøtesalen med flere hundre deltakere, har det forrige landsmøtet valgt en redaksjonskomité for politiske

uttalelser. Redaksjonskomiteen har på forhånd gått gjennom alle forslagene til uttalelser som ble levert innen fristen, redigert litt og foreslått et antall uttalelser som de anbefaler at Landsmøtet behandler. Hvis det er behov for det, vil komiteen også møte underveis i landsmøtet. Redaksjonskomiteen er gjerne en kombinasjon av parti-tungvektene og nye, friske stemmer.

Prioriteringsdebatt: Hvor mange uttalelser?

På det punktet i dagsorden som heter politiske uttalelser har man først en såkalt prioriteringsdebatt. Det man aller først bestemmer, er antall uttalelser landsmøtet skal behandle - ikke hvilke! Det handler altså om et tall, ikke foretrefeligheten av uttalelse nummer 14 eller 22. Lederen av redaksjonskomiteen gjør fra talerstolen rede for komiteens syn, og så slippes debatten løs. Her har mange delegater, nye som gamle, ofte store problemer med å følge med, men som regel går det bra. I år med programdebatt behandles gjerne en uttalelse, siden det vedtas mye politikk i stortingsvalgprogrammet også.

Prioriteringsdebatt: Hvilke uttalelser?

Så skal landsmøtet velge hvilke uttalelser man skal behandle. Til grunn for behandlingen ligger redaksjonskomiteens innstilling eller forslag. Redaksjonskomiteen begrunner sin innstilling, og så åpnes det for motforslag fra salen. Da kan man tegne seg til debatten og begrunne hvorfor landsmøtet skal stemme for en annen uttalelse enn det redaksjonskomiteen har foreslått. Debattanten må også i sitt innlegg peke på hvilken annen uttalelse som skal ut. Det hele blir avsluttet ved at man stemmer over hvilke uttalelser landsmøtet skal behandle.

Endrings-, tilleggs- og strykningsforslag til uttalelsene

Man har anledning til å levere inn endrings-, tilleggs- og strykningsforslag til uttalelsen som er innstilt frem til mandag 19. april. Dersom andre uttalelser enn den innstilte blir vedtatt behandlet settes det en frist for endringsforslag til denne under konstituering - vanligvis fredag ettermiddag. Se i programmet.

Alle endringsforslag skal leveres elektronisk. Skjema for endringsforslag finner man på landsmøtesidene: venstre.no/lm2021. Det er viktig at man er så presis som mulig om hva man fremmer endring til og om, slik at det ikke blir forvirring senere.

Hvis det kommer flere uttalelser underveis

Merk: Hvis landsmøtet velger å behandle andre eller flere uttalelser enn de redaksjonskomiteen innstiller på, så kan uttalelsene komme i nye varianter. Uttalelse 7 kan da bli til 7b osv. Nye varianter av uttalelser blir sendt på e-post til delegatene.

4. Behandling av vedtekter

Vedtektene er organisasjonens lover, og skal i utgangspunktet ikke endres i tide og utide. Derfor skal forslag til endringer av disse behandles annerledes enn alle andre forslag. Vedtektene skal ikke lages på nytt hver gang, men bare flikkes på dersom landsmøtet mener at noe bestemt bør endres. Derfor krever man også at alle forslag må vedtas med kvalifisert flertall (2/3 av salen må aktivt stemme for endring). Det er strenge frister for når forslag kan fremmes (den er gått ut for lenge siden, så bare glem det). De med statsvitenskapelig innsikt drar paralleller til Grunnloven, som også har sære flertallsbestemmelser hvis Stortinget en sjelden gang mener den bør endres.

5. Hvordan få ordet i en debatt

Til innlegg i debatten

For å få ordet i debatten må man tegne seg til et innlegg. Når møtelederne har sett at du ønsker å tegne deg vil de sette deg på talerlisten. Når det er din tur vil ordstyrerne lese opp navnet ditt og gi deg ordet (vanligvis tre minutter, men ordstyrerne kan foreslå at tiden innskrenkes om man har dårlig tid, og det får man vanligvis hvis tidligere statsråder har hatt ordet i den samme debatten). Du kan også følge talerlisten på skjermen. Gjør deg klar i god tid og vær klar til å snakke når det er din tur. I mange debatter får hver delegasjon bare et begrenset antall innlegg. Avtal derfor med delegasjonslederen din på forhånd hvis du vil være sikker på å få ordet. Redaksjonelle ting, ordfeil, feilstavelser og detaljer kan tas med møteleder eller referent i pausen - det er ikke nødvendig å bruke landsmøtets tid på dette.

Til replikk

Har du en relevant innsigelse som vedrører siste talers innlegg (eller på norsk: hvis du er uenig og klarer å forklare hvorfor), kan du tegne deg til replikk. En replikk varer i maks ett minutt og skal bare dreie seg om det forrige taler sa. Den som får en replikk mot seg får anledning til svarreplikk, også denne på ett minutt. Den som misbruker en replikk kan bli mektig upopulær, og det vil bli påtalt fra møteledelsen. (Se for øvrig opp for pamper som misbruker replikker til å holde innlegg som ikke har noen ting med det forrige taler snakket om.)

Til dagsorden eller til saksopplysning

Du skal være ytterst, ytterst forsiktig med å ta ordet til dagsorden eller til saksopplysning. Denne gangen er voteringsorden for stortingsvalgprogram sendt ut i forkant. Dersom du ønsker endringer i den - send en epost til ordstyrebordet@venstre.no og adresser dette i forkant.

Til dagsorden får man ordet utenom den oppsatte talerlisten. Det er ikke akseptabelt å misbruke dette i et digitalt møte.

En saksopplysning skal være et kort innlegg som belyser saken uten å være av argumenterende karakter. Vi råder deg til å ta replikk eller innlegg fremfor saksopplysning.

Tar man ordet til dagsorden skal det være fordi man ønsker å foreslå at det blir satt strek for debatten, at taletiden blir forkortet, eller man har andre innvendinger til møteavviklingen av praktisk eller teknisk karakter. **Regelen er uansett:** Vær kort og presis. Vurder om du kan ta problemstillingen opp med møtesekretariatet eller ordstyrerbordet på tomannshånd i stedet for å ta ordet i plenum.

Når det snart er din tur

Møtelederne gir beskjed om hvem som er neste taler før hvert innlegg påbegynnes. Da er det på tide å gjøre deg klar til din tur. Vær klar til å skru på mikrofon og husk å ha på kamera. Slik sparer du andre for unødvendig sommel, og flere kan få ordet i en debatt. NB: husk å ikke skru på mikrofonen før det faktisk er din tur, ellers blir det mye støy på linja.

6. Votering

Å votere er det samme som å avgi stemme. Man kan stemme for, mot eller være avholdende i en votering. Men det er mange typer voteringer, og uttrykk forbundet med votering:

Voteringsorden (voteringsrekkefølge)

Betyr i hvilken rekkefølge man skal stemme over forskjellige alternativer. Voteringsorden for stortingsvalgprogram er sendt ut i forkant. Dersom du har endringer til dette ta det opp med ordstyrerbordet i forkant og ikke underveis, så kan vi bruke tiden på debatt og ikke teknikaliteter.

Det som legges til grunn

Når man skal stemme over to eller flere alternativer i et fysisk møte må ett av forslagene ligge i bordet, og det andre være det man kan rekke opp hånden og stemme for. Det som legges til grunn er innstillingen fra landsstyret, en redaksjonkomité, valgkomité eller en annen myndighet som er valgt til å kunne innstille overfor landsmøtet. Unntaket er vedtekter, der legges eksisterende vedtekter til grunn uavhengig av innstilling.

Ytterliggående forslag

Det forslaget som settes opp mot en innstilling er vanligvis det ytterliggående forslaget. Er det flere forslag, for eksempel to alternativer til et nytt avsnitt til en uttalelse, vil den teksten som i ordlyd og politisk innhold skiller seg mest fra den opprinnelige teksten (som ligger til grunn for voteringen) være den mest ytterliggående. Noen ganger er det umulig å bestemme

hvilke av to forslag som er mest ytterliggående, og da må møteledelsen foreslå en rekkefølge som landsmøtet kan akseptere. Dette fremkommer i voteringsorden.

Kontra

Før en avstemning pleier møtelederen å si: «De som stemmer for forslaget fra landsstyret forholder seg i ro, mens de som støtter forslaget fra Unge Venstre viser det med stemmetegn. Det avgis stemmer nå.» Delegationene viser sin stemme ved å rekke opp hånda og ordstyrerne er usikre på om forslaget har fått flertall. De vil da be om en kontra, dvs. at de som vil stemme for innstillingen (f.eks. landsstyrets forslag) må bruke rekke opp hånda. Er det en viktig avstemning (spørsmål om norsk EU-medlemskap, for eksempel), vil ordstyrerne be om at de som er avholdende, eller ikke ønsker å ha noen mening om saken, må rekke opp hånda. Av og til må man telle stemmer for å være sikre, og da må man bare være tålmodige.

I digitale møter som nå stemmes det for og mot samtidig. Det vil derfor ikke bli brukt kontra. Tellingene er automatisk for alle voteringsordene. Du kan følge med på stemmetallene per delegasjon.

Åpne og skriftlige valg

Alle voteringsordene på Venstres landsmøte er åpne, med unntak av personvalgene. Disse foregår skriftlig. En viss andel av landsmøtetets delegasjoner kan be om at andre forslag voterer over skriftlig, men det tilhører unntakene.

Flertall

Det finnes flere typer flertall. De aller fleste beslutninger i Venstre fattes ved simpelt flertall, det vil si at flertall er når flere stemmer for enn de som stemmer mot. Unntaket er vedtektene, som krever kvalifisert flertall, det vil si at 2/3 av de stemmeberettigede må stemme aktivt for (avholdende teller mot). Noen organisasjoner bruker også absolutt flertall i enkelte saker, som er når over halvparten av de stemmeberettigede må stemme for (avholdne teller mot).

7. Råd til en vordende taler

Skal jeg lage manus?

Før du tar ordet i en debatt kan det være smart å lage seg et enkelt manus, gjerne med stikkord i margen. Strek under det som er ekstra viktig i tilfelle du får dårlig tid (marker avslutningen), skriv tydelig, bruk avsnitt, og nummerer sidene. Husk å fortelle hvem du representerer og lag retorikk (poenger) sammen med andre. En fordel med digitalt

landsmøte er at ingen ser om du har med deg en jukselapp. Allier deg gjerne med en i husholdningen som kan stå bak kameraet på datamaskinen slik at du har noen å snakke til.

Om å skrive manus

Begynn med en kort innledning; gjerne en anekdote eller sjokkerende uttalelse samt hvem du er og hvorfor du tar ordet. Gå så løs på emnet; legg fram fakta, beskriv problem og løsning(er). Avslutt innlegget med en konklusjon eller appell; gjerne med et ønske om handling.

Språklige virkemidler (noen stikkord)

Vurdér forum (miljø, interesse)

Vurdér tidspunkt

Still spørsmål

Tro på egne slagord

Vær konkret, legg fram fakta

Bruk:

Overdrivelser – autoritet – kontraster – gjentakelser – enkle eksempler og vitnesbyrd – bilder og felles visjoner – sammenligninger (tid og rom) – stillheten – provokasjoner – sitater.

Må du være negativ så gjør kritikken positiv ved å komme med alternative løsninger. Det lønner seg sjelden eller aldri å være fornærmet og/eller sur på talerstolen.

Fremføring

Det er lurt å øve i forkant. Øv deg gjerne på å presentere ditt innlegg i et digitalt møte med noen fra din delegasjon eller en bekjent i forkant. På den måten blir du trygg på hvor du skal se, hvor høyt du skal snakke og om mikrofonen din fungerer som den skal slik at du ikke bruker din tilmålte tid til å spørre om vi hører deg.

En fordel med digitalt landsmøte er at man slipper å fysisk bestige en talerstol, og at ingen ser om du har et manus. Dersom du har manus er det lurt å ha dette åpent rett under kamera slik at det hele tiden ser ut som du ser i kamera. Husk å puste når du setter i gang, og legg inn pustepauser, ikke pauseord (eh, øh, mm – osv.) Når du snakker bør du bruke dialekten din og finne et passelig tempo.

Hold deg til taletiden (lettere dersom du har forberedt deg). Og vær gjerne nervøs, det skjerper sansene.

Husk på disse virkemidlene når du har ordet:

- Øynene - se i kameraet.
- Stemmen - bruk den, og varier den.

- Kroppen - vær engasjert og vis det. Men ikke overdriv. Prøv deg frem, kanskje passer det å stå, kanskje passer det å sitte.

Bevis på selvtillit

1. Vær rolig om du korrigerer deg selv.
2. Unnskyld deg ikke.
3. Snakk slik at alle hører deg.
4. Vær ikke altfor avhengig av manus.
5. Bruk ansiktet til å gjøre budskapet ditt levende.
6. Finn et behagelig stemmeleie.
7. Uttrykk deg klart.
8. Husk ditt eget kroppsspråk – hold hendene i ro hvis du ikke er bevisst hva du bruker dem til.
9. Vær positiv og smil, slik trekker du folk med deg.

8. Bidra på sosiale medier!

Ta bilder og del i vei i sosiale medier for å spre den gode stemningen fra landsmøtet og vis frem at du er med på laget. Bruk emneknagg:

#VenstreLM

#VLM21

Forslag til ting du kan og bør gjøre:

1. **Fortell at du er med på landsmøtet.** Legg ut en post eller story på din Instagram, Facebook eller Snapchat om at du er på landsmøtet og at det er god stemning her (hvis det er det da).
2. **Spre nyheter om Venstre.** Ta bilder og video av ting som skjer på møtet og i pausene, spre nyhetssaker og gode sitater fra talerstolen. Tagg gjerne de som er på bildet eller i videoen, slik at posten vises på deres profil også. Det blir også lagt ut nyheter fra møtet fortløpende på venstre.no og det er super hjelp om du vil dele noen av disse slik at budskapet når flest mulig. Kommenter og del også gjerne postene som Venstre selv legger ut - da når vi flere!
3. **Del livestreamen når noen du kjenner taler.** På venstre.no/direkte overføres landsmøtet direkte nettet. Det vil si at alle kan følge landsmøtet digitalt.
4. **Følg Venstre, Guri og alle de du møter på Facebook.** I valgkampen trenger alle kandidater og lag all den hjelp de kan få til å spre budskapet sitt. En tommel opp eller kommentar fra deg bidrar – og er god støtte for den som har lagt ut innlegget. Finn oss på: facebook.com/gurimelby og facebook.com/venstre.no.
5. **Legg ut bilder og stories på Instagram.** Bilder og videoklipp er populært og viser hvor gøy det er å være med i Venstre, selv om det også er masse jobb. Legg gjerne ut fine bilder med god kvalitet og bruk story funksjonen til å

oppdatere mer hyppig og fra et "personlig" perspektiv. Følg også gjerne **Gurimelby** og **venstre.no** på Instagram.

6. **Kommenter på Twitter.** Er du på Twitter, bruk **#venstre** og kommenter det som skjer underveis, enten det er saker, vedtak, seire, lenker til medieoppslag eller selfies og sitater. Følg gjerne **@venstre**.

7. **Andre kanaler du kan følge oss på:**

Youtube: www.youtube.com/venstreshovedorg

Bildegalleriet Flickr: www.flickr.com/norskevenstre (her legges det ut bilder fra landsmøtets fotografer fortløpende. Kanskje finner du deg selv? Del det gjerne med vennene dine i en kanal du er på!)

8. **Nettsider.** Har du et innlegg i debatten? Husk å legge det ut på nettsidene våre. Gode innlegg kan med fordel også bearbeides og sendes som leserinnlegg til din lokale avis.

Våre kandidater

(følg dem på Facebook (og Instagram for de av dem som har det), lik, kommenter og del, og med det gi et bidrag til deres valgkamp)

Viken: [Abid Q. Raja](#), [Solveig Schytz](#) og [Maren Hersleth Holsen](#)

Oslo: [Guri Melby](#), [Ola Elvestuen](#) og [Grunde Kreken Almeland](#)

Hedmark/Innlandet: [Stig Vaagan](#)

Oppland/Innlandet: [Stine Hansen](#)

Vestfold og Telemark: [Carl-Erik Grimstad](#) og [Ingrid Åmlid](#)

Agder: [Ingvild Wethrus Thorsvik](#) og [Emma Lind](#)

Rogaland: [Iselin Nybø](#)

Hordaland/Vestland: [Sveinung Rotevatn](#) og [Ane Breivik](#)

Sogn og Fjordane/Vestland: [Alfred Bjørlo](#)

Møre og Romsdal: [Lena Landsverk Sande](#)

Sør-Trøndelag/Trøndelag: [Jon Gunnes](#)

Nord-Trøndelag/Trøndelag: [Andre N. Skjelstad](#)

Nordland: [Ida Gudding Johnsen](#)

Troms: [Even Aronsen](#)

Finnmark: [Trine Noodt](#)

Nyttige lenker

- www.venstre.no/lm2021 • www.venstre.no
- www.facebook.com/venstre.no • www.facebook.com/gurimelby
- instagram.com/venstre.no • instagram.com/Gurimelby
- www.youtube.com/venstreshovedorg
- www.flickr.com/norskevenstre

9. Landsmøteleksikon

Absolutt flertall: Mer enn 50% av de avgitte stemmene, inkludert de blanke stemmene (evt. de som stemmer avholdende).

Akklamasjon: Å bifalle eller si seg enig ved å klappe i hendene. Ledelsen i Venstre synes det er kjekt å bli valgt ved akklamasjon. I år kan akklamere ved å vifte med hendene eller bordflagg.

Antibac: En naturlig del av husholdningen og Venstres Landsmøte 2021. Husk å vaske hendene og bruk antibac.

Avholdende: Det å ikke avgi stemme i en sak (fordi man ikke ønsker det, eller fordi man simpelthen ikke kan ta stilling til forslaget/ene).

Break out rooms: Også kalt grupperom. Funksjon i Zoom for å dele inn forsamlingen i mindre grupperom.

Chat: Det kan være lurt å opprette en gruppechat for delegasjonen på for eksempel messenger slik at delegasjonen kan snakke sammen under møtet.

Dagsorden: Et program som viser til hvilken tid de ulike sakene skal behandles. En tidsplan, om du vil.

Delegat: En utsending, i dette tilfelle til landsmøtet i Venstre. Delegatene har tale-, forslags- og stemmerett under avstemningene på landsmøte. De må være valgt av sitt fylke eller sin organisasjon.

Delegasjon: Et sendelag med en bestemt fullmakt, for eksempel det å representere (medlemmene i) Nordland på landsmøtet i Venstre.

Delegasjonsmøte: Møte i delegasjonen der man legger opp strategi eller koordinerer arbeidet i delegasjonen. Under Venstres landsmøte er dette en hyppig aktivitet i kaffepauser og under måltider.

Direktevalgte: Medlemmer av landsstyret som er valgt av landsmøtet til å ha sete i landsstyret uten å være representant for et fylke eller som medlem av sentralstyret.

Etterretning: Man tar noe "til etterretning" i bestemte saker der det ikke behøves et aktivt vedtak for innstillingen. Det vil si at vedtaket effektueres (dette til forskjell fra et vedtak som bare blir tatt "til orientering" hvor det ikke fattes vedtak i det hele tatt, men der man bare må akseptere det framlagte).

Efterretning: Samme som over; kan kun brukes dersom man har betalt sin kontingent til Vestre Aker Venstre.

Forretningsorden: Spillereglene for hvordan møtet skal avholdes. Avhenger av organisasjonenes vedtekter. Sier noe om hvor lang taletid som skal være det normale, om

hvordan valgene skal foregå, osv. Forretningsorden kan endres med 2/3-dels flertall underveis i landsmøtet. Bør leses!

Forslagsrett: Delegater til landsmøtet og andre som opplistet i Venstres vedtekter (§ 9) har rett til å fremme forslag under landsmøtet.

Fraksjonering: Kjent aktivitet som gjerne foregår på gangen eller på fester i de sene nattetimer i forbindelse med personvalg eller viktige politiske saksavgjørelser. Må nå foregå digitalt.

Frihet og muligheter: Venstres slagord.

Frister: I landsmøtesammenheng betyr det tidsfrister for å levere inn uttalelser eller endringsforslag til dokumenter som behandles på landsmøtet o.l. Dette framgår av dagsorden og på venstre.no/lm2021.

Fullmakt: En bemyndigelse; delegasjonslederen leverer en fullmakt med oversikt over de lovlig valgte utsendingene (evt. med varaliste) til fullmaktsnemnda.

Fullmaktsnemnd: Gjennomgår delegasjonenes fullmakter og foreslår for landsmøtet hvor mange delegater de skal godkjenne, og dermed gi stemmerett.

Gallery view: Innstilling på Zoom for å se så mange blide venstrefjes som mulig til samme tid.

Gammel hånd: En hånd som ble rullet opp tidligere i møtet, men som deltaker har glemt å ta ned igjen. Altså en gammel hånd.

Generell politisk debatt (GPD): Den mest prestisjetunge debatten på landsmøtet, som etterfølger Venstre-lederens tale. Innleggene i GPD bør helst relatere seg til det som Venstre-lederen har snakket om, eller en aktuell politisk sak. Helst skal saken være aktuell for hele landsmøtet.

Gjest: Mer eller mindre prominent person med et faglig, politisk eller underholdningsrettet relasjon til Venstre. Har ikke stemmerett.

Guri Melby: Norges beste partileder og kunnskapsminister. Alle må følge Guri på Facebook og Instagram. Det er obligatorisk :-)

Hilsning: Søsterpartier sender ofte noen for å fortelle hva som gjøres bedre andre steder.

Infoteamet: Venstres informasjonsavdeling. Koordinerer innsatsen i tradisjonelle medier, sosiale medier og på nett. Kan veldig gjerne spørres om råd hvis du planlegger å selge ut saker på noen måte. Kontaktinfo finner du på venstre.no/kontakt

Innstilling: Det samme som en anbefaling; f. eks. landsstyrets innstilling til program eller en uttalelse.

Journalist: Se presse.

Kaffe: Livsnødvendig under Landsmøtet. I år må alle lage sin egen kaffe, og vi anbefaler at alle lager seg tilstrekkelig med deilig kaffe og sørger for å ha tilgang til dette under hele møtet. Ekstrapoeng til de som har en fin kaffekopp å vise frem!

Kamera: Det er ekstra hyggelig om alle delegater har kamera på under landsmøtet, slik at vi alle kan få se hverandre :-)

Konstituering: Når man konstituerer møtet, fatter man de vedtakene som man må for at møtet skal kunne gå sin gang. Det vil si godkjenning av delegater, valg av møteledere o.l., godkjenning av program og vedtak av forretningsorden (møteregele).

Kontingent: For å ha stemmerett så må du ha betalt kontingent til Venstre i 2021.

Kontra: Å stemme aktivt imot de som akkurat stemte. Altså støtte det opprinnelige forslag (fra landsstyret eller komiteen e.l.).

Kvalifisert flertall: Vedtektsfestede krav til type flertall. For å endre vedtektene trengs det 2/3-dels flertall, det samme gjelder for forslag som er innsendt etter fristen.

Lagg: Dårlig internett som gjør at bilde og/eller lyden din henger seg opp. Dette kalles for lagg, men kan også kalles for fryst skjerm. Løses best ved å bytte WiFi der det er mulig, eventuelt få andre på samme nett til å logge seg av nettverket og frigjøre kapasitet. Noen ganger hjelper det også å logge seg ut og inn igjen, eller skru av eget kamera.

Landsmøtesidene: Egne nettsider på <http://www.venstre.no/lm2021>, der du finner alle møtedokumenter, endringsforslag, skjema for endringsforslag, oppdatert program, og ikke minst direkte-overføring av møtet.

Legge til grunn: Se eget kap. om votering.

Liberale Studenter: Venstres ærerike studentorganisasjon, som organiserer studentpamper og prøver å få enda flere studenter til å debattere liberal politikk på landets utdanningsinstitusjoner. Har ikke lenger president og vice-presidenter. Forkortes NLSF (Norges Liberale Studentforbund).

Live-overføring: Hele møtet blir overført direkte på Venstres nettsider venstre.no/direkte . I tillegg sender noen TV-kanaler direkte fra leders tale.

LM: Forkortelse for landsmøtet.

LS: Forkortelse for landsstyret. LS er sammensatt av fylkesledere, sentralstyret og direktevalgte.

Manipulering: Forekommer svært sjelden på Venstres landsmøter. I alle fall ikke fra ordstyrernes side.

Mute: Betyr å skru av mikrofonen. Alle som ikke har ordet skal til enhver tid ha mikrofonen avslått med mindre annet er gitt beskjed om. Dette er for å gjøre det mest mulig behagelig for alle som er i møtet å høre på debatten.

Møteledere: Også kalt ordstyrere eller dirigenter. Blir valgt under konstitueringen til å lede landsmøtet.

Møtesekretærer: Også kalt sekretariatet. Blir valgt under konstitueringen og består av folk som har ansvar for den praktiske gjennomføringen av landsmøtet.

Negativitet: "Negativitet er en fiende" ifølge Freddy Kalas. Og vi er helt enig. FRAMSNACK OG GOD STEMNING <3. Det eneste som skal være negativt er korona-testen.

Observatør: Deltaker på møtet uten noen egentlige rettigheter. Men det er jo hyggelig å være med der det skjer, da. Observatører inviteres til å følge strømmingen av møtet på venstre.no/direkte.

Ordstyrerbordet: En betegnelse på det fysiske bordet der ordstyrerne/møtelederne og referenten(e) sitter, og et uttrykk for møteledelsen, f.eks. kan ordstyreren si «Ordstyrerbordet foreslår at taletiden settes til ett minutt». Da betyr det ikke at det er bordet der ordstyrerne sitter som foreslår dette, men at de ordstyrerne som sitter ved ordstyrerbordet akkurat da, er forslagsstillere.

Orientering: Årsmeldingen er eksempel på et dokument landsmøtet tar "til orientering". Årsmeldingen er en oppstilling av det viktigste landsstyret mener organisasjonen har drevet med det siste året.

Pamp: En som har vært med lenge, eller som av en eller annen grunn tror han er veldig viktig, eller helst en kombinasjon av dette.

Pause: Det er lagt inn pauser i landsmøteprogrammet. Disse skal fortrinnsvis brukes til kaffedriking, toalettbesøk og røyking (ved behov). Andre poster i programmet skal fortrinnsvis ikke brukes til dette. Men noen ganger kan det bli pause i hodet, og da kan det aksepteres.

Plenum: Betyr "forsamling i samlet møte", det vil altså si når alle delegatene er samlet i samme møte.

Participants: Her finner man oversikten over alle deltakerne inne i Zoom. Lurer du på hvem de andre i møtet er? Her får du en oversikt.

Presse: Venstres landsmøte tiltrekker seg pressen, og også på digitalt landsmøte vil pressen være til stede. Det er greit å ha i bakhodet.

Protokollsignatør: Den som blir valgt av landsmøtet til å signere protokollen etter møtet, det vil si godkjenne alle feilene referenten har skrevet. Protokollen blir senere endelig godkjent av Landsstyret.

Protokolltilførsel: Å markere misnøye, avstand eller uenighet til et vedtak ved få dette skrevet inn i landsmøtets protokoll/referat.

Que?: Ofte hørt utbrudd fra en fysisk landsmøtesal, når noen ikke skjønner hva som foregår, eller når ting går for fort. Spør en annen i din delegasjon hvis du trenger.

Raise hand: Å rekke opp hånda i Zoom.

Redaksjonelt: Et forslag er redaksjonelt dersom det er av språklig karakter (forbedring/presisering av språk eller setningsoppbygning), og ikke endrer meningsinnholdet. Forslag som anses for redaksjonelle trenger man ikke stemme over.

Redaksjonskomité: Se punkt 2. om politiske fråsegn/uttalelser/resolusjoner.

Registrering: Foregår rett før landsmøtet tar til; man oppgir navn og får tildelt en mappe/konvolutt som inneholder de siste opptrykte papirene, nummerskilt og delegatskilt. Et godt tips: Vær ute i god tid.

Referent: Skriver protokollen fra landsmøtet.

Ro i salen: Når møteledelsen etterlyser ro i salen kan det ofte skyldes at vedkommende ikke hører sin egen stemme i alt bråket. Dette kan også skje på digitalt landsmøte. Da må alle passe på at de har trykket på "mute".

Saksliste: Nummerert opplisting av de sakene som skal behandles av landsmøtet. Sakslisten vedtas under konstitueringen av landsmøtet, så hvis du ser at en sak mangler er det da du må si i fra.

Simpelt flertall: De fleste avstemninger på Venstres landsmøte avgjøres med simpelt flertall, dvs. at et alternativ som får mer enn 50% av de avgitte stemmene vinner.

Sosiale medier: De aller fleste av møtets delegater bruker Facebook, Instagram og Twitter til å spre det glade budskap og til å holde venner og uvenner oppdaterte på landsmøtets viderverdigheter. Det er bra. Det gjør informasjons teamets jobb enklere. Bruk **#venstrelm** for å spre stemningen!

Speaker view: Innstilling i Zoom for å se den som har ordet i storskjerm. Anbefales for eksempel under leders tale og generell politisk debatt og generelt når noen snakker.

SS: Forkortelse for sentralstyret. SS består av 7 medlemmer og fire varamedlemmer, hvorav 1. vara er fast møtende.

Strek: Ordstyrerne kan foreslå å sette strek for en debatt når det er liten tid igjen eller en debatt nærmer seg slutten. Som hovedregel blir det gitt anledning til å tegne seg under neste talers innlegg og den påfølgende replikkvekslingen. Etter dette leser ordstyrer opp de som står på talerlisten, og de som er oversett får anledning til å gi beskjed og komme på listen. Helt unntaksvis, når det utenkelige skjer og viktige momenter kommer opp etter at strek er satt, kan strek heves med 2/3-dels flertall.

Stemmerett: Har de som er delegater til landsmøtet.

Talerliste: Den prioriterte listen over de som skal få innlegg i den kommende eller pågående debatten.

Talerett: Delegater til landsmøtet og andre som er opplistet i Venstres vedtekter (§ 9) har talerett under landsmøtet. Landsmøtet kan også gjennom møteleder innvilge talerett til andre enn dette om spesielle grunner tilsier dette.

Taletid: Oftest tre minutter. Ordstyrerne kan foreslå å innføre begrenset taletid dersom listen over de som vil ha ordet er lang og en har knapt med tid. Slikt forslag kan også fremmes av delegater eller andre som har forslagsrett på landsmøtet. Når en taler har ordet vil møtelederne gi beskjed når det er et halvt minutt igjen. Da er det på tide å klemme til med sluttpoenget.

Talerstolen: Der man står når man tar ordet ved et fysisk møte. Ønsker man å ta ordet på landsmøtet må man vanligvis bestige talerstolen. Ved digitalt møte vil man se talerstolen på skjermen, og man kan late som man har sin egen hjemme også. Ekstrapoeng til de som faktisk har en talerstol hjemme!

Tellekorps: Bistår normalt møteledelsen med å telle stemmer i salen ved fysiske møter. Under skriftlige avstemninger (personvalg) er det tellekorpset som teller opp stemmene. Hold armen rett opp, hør på tellekorpset.

Unge Venstre: Venstres ungdomsorganisasjon, kjent for å være noe mer frittenkende enn moderorganisasjonen, til enkeltes store frustrasjon. Unge Venstre fremmer gjerne uttalelser om bedre seksualundervisning i skolen, en mer liberal ruspolitikk, for generell avskaffelse av alle kjente normer og regler i samfunnet, eller en kombinasjon av disse. Forkortes NUV (Norges Unge Venstre).

Unmute: Motsatt av mute. Man trykker på "unmute" for å ta ordet i møtet. Det betyr å skru på mikrofonen. Husk å kun trykke her når du har fått ordet.

Venstrekvinnelaget: Kvinnelaget i Venstre jobber for at alle skal ha samme friheter, rettigheter, plikter og muligheter, uavhengig av kjønn. De en pådriver for kvinners rettigheter, deltar i samfunnsdebatten og sørger for at flere kvinner blir engasjert i Venstres politiske arbeid. Forkortes NVK (Norges Venstrekvinnelag).

Waiting room: Venterom mens man venter på å bli sluppet inn i møterommet av møteledere/sekretariatet.

Yngste Venstre: Småbarn av Venstre-folk i (nesten) alle aldre, rekrutteres ofte direkte inn i Unge Venstre.

Zoom: Plattform for historiens første digitale Landsmøte i Venstre! Vi anbefaler alle å laste ned zoom god tid i forkant av møtet og å bli kjent med hvordan dette fungerer. Har du Zoom fra før er det viktig å sørge for å oppdatere programvaren slik at du har siste versjon.

Æresmedlem: Utnevnes en gang i blant på landsmøte. Æresmedlemsskap tildeles etter lang og tro tjeneste i partiet.

Årsmelding: Sentralstyrets rapport eller oppsummering av hva som har skjedd i organisasjonen det foregående året.